

Justitiedepartementet

Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap (Ju/L4)

Er referens: Ju2021/00971

Vår referens: 21-005

Netnod har valt att komma med synpunkter på betänkandet *Struktur för ökad motståndskraft* (SOU 2021:25)¹.

Netnod har under de 25 år vi funnits fokuserat på att tillhandahålla tjänster som ökar möjligheten att på ett robust sätt kommunicera i samhället. Vi ser generellt positivt på betänkandet vars förslag vi anser löser en del av de problem som vi ser i Sverige.

Vi anser den stuprörsmentalitet vi har i Sverige för att hantera samhället vilken vi delvis kan hänvisa till ansvars- och lokalprincipen är problematisk. Att varje område (till exempel energi, finans, hälso- och sjukvård) på egen hand ska utveckla och underhålla riktlinjer och rekommendationer för kommunikation leder inte till en för samhället bra lösning. Detta har bl.a. Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien påpekat i rapporten *Digitalisering för ökad konkurrenskraft*² och Totalförsvarets forskningsinstitut (Fol) i rapporten *Vilse i lasagnen? - En upptäcktsfärd i den svenska digitaliseringens mångbottnade problemstruktur*³. Att därför införa beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post som kan få ett övergripande ansvar för kommunikation i Sverige anser Netnod är en god idé. Dock är det viktigt uppdrag till denna beredskapssektor, och speciellt Post- och telestyrelsen, är tydlig och korrekt så det som levereras är användbart för alla.

Slutsats: Netnod anser skapande av beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post är bra

---

¹ <https://data.riksdagen.se/fil/624DF59A-47AB-4C3A-9EB8-B914E940F46D>

² <https://www.iva.se/globalassets/projekt/201902-iva-digitalisering-slutrapport-l.pdf>

³ <https://foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--4814--SE>

Idag är väl fungerande kommunikation något som är viktigt för alla samhällssektorer. Kommunikation måste vara väl fungerande och därmed måste förmågan att motstå påverkan vara hög. Betydligt högre än vad vi ser idag, och detta oavsett vad påverkan baserar sig på, naturkatastrofer, mänskliga faktorer, antagonister eller annat. Idag har Post- och telestyrelsen ansvar för området elektronisk kommunikation vilket exkluderar dels kommunikationssystem som RAKEL och SGSI, dels behov som finns för kommunikation i andra sektorer som t.ex. energisektorn vilket Post- och telestyrelsen påpekade i rapporten *Förutsättningar för att tillgängliggöra det nationella systemet för spårbar tid och frekvens* PTS-ER-202033⁴. Vi saknar dessutom idag, men har stort behov av, en övergripande kommunikationsarkitektur för Sverige som täcker behov av kommunikation i alla sektorer, inklusive de behov som idag hanteras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Slutsats: Netnod anser beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post under ledning av Post- och telestyrelsen ska få ett uppdrag att ta fram och underhålla *En kommunikationsarkitektur för Sverige som ska gälla alla sektorer*

Skapandet av ett cybersäkerhetscenter i Sverige har Regeringen redan fattat beslut om. I detta center deltar ett flertal säkerhetsorganisationer. Betänkandet föreslår ett skapande av ett beredskapsområde cybersäkerhet som kopplas till detta center. Netnod anser samarbete mellan de organisationer som skapar centret är viktigt, men även att samarbete med andra organisationer som Post- och telestyrelsen samt näringslivet måste bli funktionellt.

Slutsats: Netnod håller med om att det föreslagna beredskapsområdet cybersäkerhet bör kopplas till det nyskapade cybersäkerhetscentret

En för Netnod rimlig uppdelning av arbetet mellan beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post och beredskapsområdet cybersäkerhet skulle kunna vara att beredskapssektorn har som ansvar att se till det finns möjlighet att kommunicera samtidigt som cybersäkerhetscentret arbetar med antagonistiska hot. På detta sätt kan resultat från arbete inom cybersäkerhetscentret kanaliseras till beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post i form av beskrivning av hot som kan påverka möjlighet att kommunicera negativt, dvs något som beredskapssektorn under ledning av Post- och telestyrelsen ska ta höjd för.

Slutsats: Netnod anser beredskapsområdet cybersäkerhet ska arbeta med antagonistiska hot, bland annat mot kommunikation i Sverige, medan sektorn elektronisk kommunikation och post ska arbeta med möjlighet att kommunicera

---

⁴ <https://pts.se/sv/nyheter/internet/2021/det-nationella-systemet-for-sparbar-tid-bor-fa-anvandas-av-flera-aktorer/>

Gällande cybersäkerhetscentret har en särskild utredare kartlagt och analyserat statliga myndigheters behov av säker och kostnadseffektiv it-drift samt hur dessa behov tillgodoses vilket betänkandet hänvisar till. Netnod inkom med mycket tydliga synpunkter⁵ på det delbetänkande som presenterades i januari 2021 och dessa synpunkter gäller även här.

Slutsats: Netnod har åsikter som skiljer sig från det som presenterades i delbetänkandet om samhällets behov gällande it-drift och kommunikation, och dessa åsikter gäller även här

Det föreslås att Sverige delas upp i sex civilområden. Netnod anser att för att Sverige ska fungera väl måste kommunikation fungera i hela Sverige. Inte bara i olika delar av Sverige i isolation. Även om vissa tekniska funktioner kan distribueras blir komplexiteten stor och produktionskostnaden därför hög. Den distribution som kan ske måste kunna användas som redundans för att höja förmågan i hela Sverige. En större incident någonstans i Sverige kan påverka möjligheten att kommunicera i alla delar av landet. Slutligen har såväl de privata som offentliga aktörer som tillsammans ser till att förmåga finns för kommunikation verksamhet i hela landet och därför måste koordinering ske på landsbasis. Det finns därför en risk med civilområden att koordinering på landsnivå inte sker tillräckligt tidigt för att en god lägesbild ska kunna skapas. Netnod anser därför strukturerad samverkan, såsom betänkandet påpekar redan sker i form av NTSG, ska fortsätta.

Slutsats: Netnod anser strukturerad samverkan med speciellt privat näringsliv på nationell nivå inte får ersättas av lokal samverkan i de sex olika föreslagna civilområdena

Patrik Fältström
Teknik- och Säkerhetsskyddschef
Tel: +46-706059051
Email: paf@netnod.se

---

⁵ <https://www.netnod.se/sites/default/files/2021-05/Remissvar%20Sa%CC%88ker%20och%20kostnadseffektiv%20it-drift.pdf>